

1

William Wisting položil na strechu auta maják, a keď vychádzal z garáže pod policajnou budovou, poriadne dupol na plyn. Modré svetlo preťalo tmu aj hmlu, ktorá sa valila na mesto od mora.

Výjazdy nepatrili k jeho náplni práce, ale hliadka bola na opačnej strane fjordu, kde horela chata. Keď prišlo hlásenie, bol na oddelení sám a neostávalo mu iné, len sa tam vybrať.

Nebol pripravený na pohľad, ktorý sa mu naskytl.

Sklo na dverách lekárne bolo rozbité a vnútri sa kopili črepiny. Na schodoch ležal od pása nahor nahý muž v čiernych oblekových nohaviciach. Okolo bokov mal uviazanú bielu košeľu. Vyzeralo to, akoby sa opil a padajúc rozbil presklené dvere. No niečo tu nese-delo. Nieкто ho sem uložil. Ležal v stabilizovanej polohe, ktorú si pamätal z kurzu prvej pomoci. Ruku mal pod lícom, všetko bolo ako z učebnice – to Wistinga zarazilo. Všimol si krv presakujúcu cez košeľu. Nieкто ju použil namiesto obväzu.

Nasucho preglgol a siahol po vysielacke.

„Potrebujem sanitku,“ oznámil pevným hlasom operačnej centrále.

„Sanitku?“ zachrapčalo z vysielacky.

„Sanitku. Do staverskej lekárne,“ potvrdil Wisting svoju požiadavku a odhodil mikrofón na sedadlo spolujazdca.

Muž sa nehýbal, oči mal zatvorené a ústa pootvorené. Z kútika úst mu vytiekli sliny zmiešané s krvou, teraz už boli zaschnuté.

Bol asi v jeho veku, mohol mať niečo po štyridsiatke, ale bol podstatne svalnatejší a vytrénovanejší. Mal vyslovene atletickú postavu a výrazné mužné črty tváre. Nebol oholený, mal asi dňové strnisko.

Wisting ho zľahka potľapkal po tvári. Z nosa mu vyprskla hutná lepkavá tekutina, ale inak nereagoval.

Wisting priložil k jamke na jeho krku dva prsty a pokúsil sa mu nahmatať pulz, ale cítil len teplú a vlhkú pokožku.

Pred pekárstvom na opačnej strane ulice stáli dve staršie ženy so psami na vôdzke. Váhavo k nemu vykročili.

„Napadlo nám, že zavoláme sanitku,“ povedala jedna, „ale nemali sme pri sebe telefón.“

Wisting nevedel, čo im má na to povedať a znova uprel pohľad na muža. Všimol si tetovanie na jeho paži. Malé oko na bledej pokožke bolo vytetované tak precízne a pôsobilo tak živo, že Wisting nevdokaj sklopil pohľad.

Pritisol prsty k opačnej strane mužovho krku a vtom sa mu zdalo, že cíti slabý pulz. Nebol si však istý, či to nie je tep v jeho prstoch, a tak priložil ucho k mužovým ústam. V hrudi mu chrčalo – vzduch a tekutina. Wisting si bol istý, že to nie je dobré znamenie, ale aspoň vedel, že žije.

Biela košeľa rýchlo nasiakla krvou. Wisting si vyvliekol z nohavíc opasok a omotal ho okolo provizórneho obväzu, aby vytvoril ešte väčší tlak na ranu. Odstúpil pár krokov dozadu a znovu sa na muža zahľadel. Neostávalo mu iné len čakať na sanitku.

„Len tu tak ležal,“ ozvala sa z ničoho nič jedna zo žien.

„Videli ste tu aj niekoho iného?“ zaujímalo Wistinga.

Ženy sa na seba pozreli.

„Videli sme auto,“ odpovedala mu jedna váhavo.

„Aké?“

Po chvíli vyhlásila: „Malé... sivé... tuším. Šlo rýchlo... a v protismere.“

Wisting bol sklamaný, že si toho nevšimli viac, ale snažil sa to nedávať najavo. Vtom upútalo jeho pozornosť sklo na podlahe lekárne. Medzi črepinami čosi ležalo. Bolo to vlasaté a strapaté. Chvíľu mu trvalo, kým si uvedomil, že je to trol. Škaredý trol z kameňa s namaľovanými očami a rozčuchanými vlasmi, aké sa predávali na recepciách hotelov a letiskách.

Wisting vybral z vrečka mobil a takmer vytočil číslo Finna Habe-

ra. Zvyk je železná košľa. Občas zabudol, že starý kriminalistický technik je už v penzii. Espen Mortensen, ktorý ho nahradil, bol však rovnako dobrý.

Zodvihol mu takmer okamžite.

„Môžeš prísť?“

„Kam a kedy?“

„Do stavernskej lekárne.“

„Čo sa stalo?“

Wisting sa pozrel ponad plece, akoby sa odpoveď na tú otázku nachádzala niekde na chodníku. Videl však len čiernu mačku, vykračovala si po tmavom asfalte.

„Neviem,“ odvetil mu podľa pravdy. „Fakt neviem.“

Prudký nápor vetra sa oprel do kúdolov hmly a popohnal ich dole úzkou ulicou. Wistinga zaplavil nepríjemný pocit. V najhoršom prípade..., zauvažoval a v hlave sa mu začala formovať teória.

V najhoršom prípade tento muž zomrie.

Preglgol.

V najhoršom prípade ho niekto položil na tieto schody preto, aby tu umrel.

2

Projektor premietol na stenu záber muža z lekárne. Ležal na nemocničnej posteli, oči mal zatvorené. K lícu mal prilepenú plastovú hadičku, viedla do nosa. Bol zaintubovaný, takto sa dostával do jeho tela kyslík. Mužova tvár pripomínala chladnú a meravú masku.

V zasadačke boli tri osoby. Espen Mortensen a Torunn Borgová sa uprene pozerali na fotku. Mal prísť aj Nils Hammer, Wisting ho o to požiadal, ale zatiaľ sa neukázal. Vlastne patrili pod protidrogové a pracoval štýlom, aký uznal za vhodný – či už bol v kancelárii, alebo v teréne. Bola to kontroverzná postava, ale zároveň aj jeden z najlepších vyšetrovateľov, akých na oddelení mali. Wisting si ho preto bral do tímu vždy, keď šlo o nejaký výnimočný prípad.

„Záchranári ho včera večer previezli vrtuľníkom do Ullevålu

a v noci ho operovali,“ informoval ich na úvod Mortensen a kývol na fotku. „Jeden z lekárov nám poslal tento záber.“

„Postrelili ho,“ dodal ešte.

Aj Wisting dostal asi pred hodinou správu od lekárov a rozhodol sa zvolať poradu. Všimol si, že Torunn zbystrila pozornosť, keď zistila, že muža postrelili.

„Jeho stav je stále vážny,“ vysvetlil im Mortensen. „Má rozsiahle vnútorné zranenia.“

Vtom sa dvere do malej zasadačky prudko otvorili a zadupotal pri nich Nils Hammer.

„Kurva, asi som zavaril prevodovku,“ poznamenal a zviezol sa na stoličku. „Od Torstrandu idem pešo,“ vzdychol a spakruky si otrel pot z čela.

Wisting sa usmial. Starý Hammerov ford nespočetnekrát havaroval a výdavky na jeho opravy už zrejme hraničili s tým, čo si mohol z policajného platu dovoliť.

„Pokračuj,“ mávol Hammer Mortensenovi.

Ten prikývol a zhrnul, ako to s mužom v ullevålskej nemocnici vyzerá: „Má strelnú ranu do brucha a leží v kóme.“

„Kto to je?“ skočil mu do reči Hammer.

„Nevieme,“ odpovedal Mortensen. „Nemal pri sebe doklady a nehlásili nám žiadnych nezvestných, ktorých opis by sa naňho hodil.“

Mortensen ťukol do klávesnice počítača a na stenu sa premietol detailný záber tetovania na mužovej paži. Bola to pôsobivá práca, v tmavej zrenici sa odrážali malé plamene.

„Požiadal som ich, aby mi odfotili aj toto,“ pokračoval Mortensen. „Je to pomerne výnimočné.“

„Svojím spôsobom si to protirečí,“ vyhlásila Torunn Borgová. „Podľa mňa muži s takýmto tetovaním zvyčajne nenosia oblek. Možno sa obliekol na nejakú zvláštnu príležitosť.“

„A podľa mňa je to presne ten typ chlapa, ktorý chodí v obleku stále,“ namietol Mortensen. „Je nakrátko ostrihaný, atletickej postavy a v dobrej forme. Nepredpokladal by som uňho tetovanie.“

„Sú to len špekulácie,“ skočil im do reči Wisting. „Môžeme však

spraviť jedno: odľotíme si to tetovanie a popýtame sa v tetovacích salónoch v meste, či niekto niečo podobné nevidel.“

Torunn Borgová sa naňho usmiala a kývla hlavou na znak toho, že to zariadi.

„Kedy sa preberie?“ zaujímalo Hammera.

„To nevieme,“ odpovedal Mortensen. „Nevieme, či sa vôbec preberie.“

„Čiže je možné, že napokon budeme vyšetrovať vraždu,“ utrúsil Hammer.

Wisting pritakal. Ocitli sa na prahu nového vyšetrovania a tentoraz šlo o naozaj vážnu vec. Pokúsil sa zamaskovať mimovoľné nadšenie, ktoré cítil vždy, keď sa do niečoho podobného púšťal. Mal pocit, že práca na takomto prípade je zároveň testom, aký je vyšetrovateľ a policajt. A človek.

„Čo si zistil na mieste činu?“ odkašľal si.

Espen Mortensen sa otočil k počítaču a premietol na stenu záber schodov, pri ktorom použil trochu silnejší blesk, než bolo nutné.

„Miesto činu vlastne nepoznáme,“ vysvetlil im. „Muža niekde postrelili a obviazali a až potom ho položili k lekárnii.“

Wisting prikývol a hľadel na krvavý flak na kamenných schodoch.

„Vieme, čím ho postrelili?“ spýtal sa Nils Hammer. Posunul sa so stoličkou trochu dozadu, vtiahol brucho a začal hľadať vo vreckách škatulku so žuvacím tabakom.

Mortensen pokrútil hlavou. „Projektil prešiel telom. Lekári nevedeli určiť, o aký kaliber šlo.“

„Čo teda hľadáme?“ spýtala sa Torunn Borgová a pripravila si zápisník.

Espen Mortensen prepol na ďalší záber. Na stene sa objavili zvyšky mužovej košeľe. Nemocničný personál ju odstrihol tak, aby neporušili uzol, ktorý prikrýval ranu. Bola nasiaknutá krvou a deravá na miestach, kde ňou prešiel projektil. Wisting si všimol, že chýba aj niekoľko gombíkov, akoby mu niekto košeľu roztrhol, aby zistil, ako vážne je zranený.

„Poslal som jeho oblečenie na súdne lekárstvo,“ oznámil im Mortensen. „Ten alebo tí, ktorí ho obviazali, museli zanechať na látke pot alebo kožné bunky, z ktorých by sa dala získať DNA.“

Espen Mortensen znovu ťukol do klávesnice a premietol ďalší záber.

„Ten uzol som rozviazal,“ pokračoval a ukázal na fotku.

„Zapaľovač,“ poznamenala Torunn Borgová.

„Našiel som ho v uzle.“

Wisting sa naklonil dopredu a naklonil hlavu nabok, aby si fotku lepšie preštudoval.

„Škrtidlo,“ vysvetlil im Mortensen. „Otvorená rana sa má silno obviazať, aby sa zamedzilo strate krvi. Pre znásobenie efektu sa často vkladá do uzla nejaký kompaktný predmet.“

„Soft Service,“ prečítal Wisting.

Espen pokýval hlavou. Na ďalšom zábere bol zapaľovač odfotený z boku. *Rester.no*.

„Je to reklamný zapaľovač miestnej firmy,“ vysvetlil im. „Hovoril som s jej majiteľom. Dal vyrobiť tisíc takýchto zapaľovačov, polovicu už rozdal.“

Nils Hammer sa uškrnul: „Tak to už áno! Ani sme sa nenazdali a počet možných páchatelov sa zredukoval na päťsto osôb.“

„Komu ich dával?“ spýtala sa Torunn Borgová.

„V obehu je ich zrejme menej než päťsto,“ odpovedal Mortensen, ktorý si nevšimol Hammerovu ironickú poznámku. „Zapaľovače rozviezol do stánkov, trafik a všade tam, kde sa predávajú cigarety. Zašiel som dnes do jednej trafiky. Škatuľu so zapaľovačmi majú pri pokladnici. Zatiaľ ich rozdali len dvadsaťpäť. Radšej zapaľovače predávajú, aby na tom zarobili, ale ak si niekto chce kúpiť zápalky, tak mu ponúkli reklamný zapaľovač.“

„Aspoň vieme, že páchatel je nejako prepojený s našim mestom,“ povedala Torunn Borgová a zabubnovala perom o zápisník.

„Nezabúdaj, že obeť nemusel obviazať páchatel,“ upozornil ju Hammer. „Toho, kto mu poskytol prvú pomoc, by sme mali označiť skôr za záchrancu.“

„Nemyslíš si, že šlo s najväčšou pravdepodobnosťou o nehodu?“ namietla Torunn Borgová. „Možno sa postrelil nešťastnou náhodou alebo ho postrelil nešťastnou náhodou nejaký kamarát.“

Wisting to pripúšťal ako zmysluplné vysvetlenie celej situácie a pokúšal sa nedať najavo sklamanie, že prípad bude taký jednoduchý.

„Prečo teda nezavolaš sanitku?“ namietol Hammer.

„Možno šlo o nelegálnu zbraň,“ povedala Torunn Borgová. „Radšej ho teda odviezli do mesta, položili na schody pred lekárňou a rozbili dvere, aby si boli istí, že sa zapne alarm a postarajú sa oňho.“

„Tak to ho mali radšej prepraviť do Larviku a tam položiť pred nemocnicu,“ nedal sa Hammer. „To sú teda fakt kamoši, len čo je pravda.“

„Čo nám to prezrádza o páchatelovi, prípadne o záchrancovi?“ spýtal sa Wisting. „Okrem toho, že je mizerný kamarát.“

„Vie, ako poskytnúť prvú pomoc,“ vyhlásila Torunn Borgová.

„Súhlasím,“ prikývol Wisting. „To, ako ho uložil na schody a obviazal, naznačuje, že ide o osobu, ktorá je vyškolená a vie, ako na to.“

„Prepojenie na mesto,“ pripomenul im Hammer a ukázal na zapalovač na zábere.

To bolo všetko, nikto viac sa neozval. Espen Mortensen znova šľukol do klávesnice. Na stene sa objavil strapatý kamenný trol.

„Trola hodili do presklených dverí,“ vysvetlil im. „Sňal som z neho dva odtlačky prstov.“

„Takže našou najlepšou stopou je trol?“ uškrnul sa Hammer a mľaskol perou, pod ktorú si vopchal trochu tabaku.

„Musíme si rozdeliť pracovné úlohy,“ vyhlásil Wisting. „Najdôležitejšie je identifikovať obeť.“ Otočil sa k Torunn Borgovej: „Udržuj kontakt s nemocnicou a postaraj sa o to, aby nám zavolali, keď sa preberie. Potrebujeme jeho odtlačky prstov, čiže budeme musieť požiadať o pomoc nejakého kriminalistického technika z osloského oddelenia.“

„A fotka v novinách?“ navrhol Hammer.

„Na to je priveľa,“ odpovedal Wisting a namieril perom na Nilsa Hammera. „Ty si vezmi na starosť trola.“

„Trola?“

„Kde ho vyrobili a kde predali...“

Hammer prevrátil oči, ale zapísal si to.

„S Torunn zájdite do Stavernu a zistite, čo sa tam povára. Nieкто niečo určite vie.“

„A čo ja?“ spýtal sa Mortensen.

„Ty?“ usmial sa naňho Wisting. „Ty sa vyberieš na Kaupang.“
„Na Kaupang?“
„Zhorela tam chata.“
„Nemali by sme sa zamerať na tento prípad?“ namietol Mortensen.
„Smernica o postupe orgánov činných v trestnom konaní, kapitola sedem,“ odpovedal Wisting a mykol plecami. „V prípade požiaru alebo nehody musí prebehnúť policajné vyšetrovanie – a my nemáme k dispozícii iných technikov.“

William Wisting vstal a dal tým ostatným najavo, že porada sa skončila.

„Poponáhľaj sa,“ dodal ešte a uprel pohľad na Mortensena. „Mám taký pocit, že čoskoro ťa budem potrebovať pri inom prípade.“

3

Espen Mortensen mu zavolať o 13.03. Wisting sa práve usadil k písaciemu stolu so šálkou kávy. So slúchadlom pritisnutým k uchu si odpil a počúval, čo mu technik hovorí. Keď skončil, odložil šálku na včerašie noviny a uvedomil si, že keď sa vráti, bude už studená.

Vo dverách sa takmer zrazil s Hammerom.

„Prišiel som podať hlásenie o trolovi,“ zahrmel Hammer, uškrnul sa a zamával hárkom papiera.

„Kašli na trola,“ mávol Wisting rukou. „Radšej poď so mnou.“

Zhorenisko sa nachádzalo na východne orientovanom svahu na samom kraji Kaupangu. Najjednoduchšie a najrýchlejšie bolo preplaviť sa k nemu člnom po fjorde, ale policajti aj požiarnici dorazili na miesto autami a zvyšných tristo metrov, ktoré delili chatu od hlavnej cesty, prešli pešo. Za ten čas stihla zhorieť takmer do tla, zachránili len komín a staré murované schodisko. Od chaty sa chytila aj tráva a nízky porast v okolí. Celá stráň bola čierna a vznášal sa nad ňou kyslý pach dymu.

Mrholilo a od severovýchodu dul chladný vietor, čo ešte viac podporovalo sklúčenú náladu. Za policajnými páskami sa na malej

vyvýšenine zhromaždila nevelká skupinka divákov, dostatočne ďaleko na to, aby nedovideli, čo sa vlastne na zhorenisku deje.

Espen Mortensen mal na sebe tmavomodrú kombinézu, stál na brehu mora a skláňal sa nad zápisníkom.

„Sem!“ zakričal, keď zodvihol pohľad a všimol si ich.

Pristúpili k zelenej celtovine rozprestretej na plochom kameni. Uprostred nej ležali zuhoľnatené ľudské pozostatky schúlené do fetálnej pozície. Z hlavy neostalo takmer nič, ruky a nohy sa scvrkli do kýptov.

Wisting sa otočil a pozrel na ruiny chaty, kde požiarnici práve stáali hadice.

„Tak hovor,“ vyzval ho.

„Bol som tu asi hodinu, keď ho požiarnici objavili,“ vysvetlil im Mortensen. „Ležal v rozvalinách.“

„Kto to je?“ spýtal sa Nils Hammer a so záujmom sa sklonil nad zuhoľnateným telom.

„Netuším.“

„Majiteľ chaty?“ nadhodil Hammer a znovu sa vystrel.

„Nie, s tým sme sa rozprávali.“

„Komu chata patrí?“

„Je to trochu komplikované.“ Espen Mortensen sa poškriabal po hlave. „Celý tento polostrov patrí Jonnymu Sundquistovi zo Stavernu, ale pozemok si dlhodobo prenajíma Dag Stubbenes. Je majiteľom chaty, ale nepoužíva ju. Prenajal ju.“

„Komu?“

„To nevie.“

„On to nevie?“

„Požiarnici mu volali a on sa tu dnes ráno zastavil, ale nepamätal si meno nájomcu a ani to, kam založil nájomnú zmluvu.“

„Čo je tamto?“ spýtal sa Hammer a ukázal na akýsi zuhoľnatený predmet v plastovom vrecku vedľa tela.

„Hm, tak to je ešte zaujímavejšie,“ zamrmal Mortensen a zodvihol vrecko. „Našiel som to na tele. Dúfam, že nám to pomôže identifikovať obeť.“

„Je to nejaký šperk?“ spýtal sa Hammer a zobral mu vrecko z rúk.